

TÖJBAR FÖRTÖJNING BÄST

Förtöjningslinorna ska stå pall och hålla våra båtar säkert på rätt plats, men ändå flexa tillräckligt för att inte rycka i onödan när vindar och vågor sätter dem på prov. Vi har testat töjet i några populära linor.

TEXT & FOTO JOAKIM HERMANSSON

När vi lämnar den trygga hemmahamnen, och ger oss iväg ut på kortare eller längre turer, gäller det att förtöja väl även när vi stannar till vid främmande bryggor eller klippor. Det är en hel del att tänka på kring fästpunkter såsom ringar, knapar, pålar eller kanske bergkilar, men även vindriktning, sjölä och vattendjup samt fendor, spring och allt annat måste beaktas när båten ska förtöjas tillfälligt någonstans. I den här artikeln fokuserar vi dock på själva förtöjningslinorna, som utgör den viktiga förbindelsen mellan båt och land, och har därför testat ett dussin av de mest populära. Samtliga linor är 14 mm tjocka, fyra av dem treslagna och dubbelt så många flätade.

Brottråsen anger, utifrån de tester tillverkarna själva utfört, vid vilken belastning linan förväntas gå av. På flertalet av linförpackningarna i det här testet finns uppgiften faktiskt inte ens med, och den har egentligen mindre betydelse i sammanhanget. Det förekommer i stort sett aldrig i praktiken att belastningen från en hel båt kanaliseras till en enda lina. Tvärtom förtöjer vi ju oftast med flera olika linor, i olika riktningar, för att de i samverkan ska ta upp lasterna som kan uppstå. Och snarare tenderar vi nog att använda för kraftiga linor än för klena, vilket istället bidrar till att de sammantaget inte

fjädrar så mycket som skulle vara önskvärt. När såg du själv senaste en förtöjningslina som brast av för mycket belastning och inte av mekaniskt slitaget? På en förtöjningslina är en betydligt viktigare egenskap än brottråsen nämligen hur mycket den kan töja sig, för att dämpa påfrestningarna när båten rör sig i vågor och vind. Mycket töjning verkar förlåtande i rörelserna, men man kan ju för den sakens skull inte förtöja båten med gummicord, så att den fjädrar iväg så långt att den riskerar att skada eventuella grannbåtar. Och gamla avlagda fall eller skot ska man absolut heller aldrig använda som förtöjningslinor, eftersom dessa tampar är optimerade för att vara stumma och töja sig så lite som möjligt. Därmed ger de mer ryck och slit i knapar, bergkilar och bryggor än riktiga förtöjningstamper, som är avsevärt bättre lämpade för ändamålet.

Utöver töjningen ska förtöjningslinor vara smidiga att hantera och får gärna ha stora splitsade öglor som gör dem lättare att lägga runt knapar och pålar. Slitage-skydd och taglingar är andra praktiska smådetaljer, som

kan förlänga livet på linorna eller förenkla användningen. Därför har vi tagit hänsyn även till sådana i betygssättningen. Eftersom vi anser töjningen vara viktigast har vi låtit den väga dubbelt så tungt i betyget som övriga variabler. Treslagna linor är lättare att splitsa och töjer sig generellt bättre än flätade linor, men ändå har flätade linors popularitet vuxit ordentligt på senare år. Flätade linor upplevs både snyggare och är mjukare och

mer lätthanterliga. Samtidigt har de också en förmåga att suga åt sig mer vatten, bli tyngre och torka långsammare än motsvarande treslagna.

Polyropes Storm är den lina som får högst samlat betyg, och den utses alltså till testvinnare. Watski Tornado Flex, Liros Hurricane och Liros Handy Elastic är också bra linor.

SÅ GJORDE VI TESTET

De helt nya och oanvända linorna spändes upp till 20 kilos belastning, ungefär så mycket som behövs för att de ska hållas sträckta, mellan dragkrokan på en bil och vinschkrokan på en parkerad båttrailer. Med vinschen ökades belastningen successivt till 800 kg, för att sedan släppas tillbaka till 20 kg, innan vi spände igen till 500 kg. Linans längd mättes vid respektive belastning, och de sammanvägda skillnaderna där emellan utgör den töjning som redovisas i tabellen. Varje lina har också bedömts subjektivt,

exempelvis utifrån hur lätt den är att hantera på en knap, hur den känns att hålla i eller att kvajla upp snyggt efter användning. Slutligen har vi även låtit faktauppgifter om pris, längd och andra variabler ligga till grund för betygen i tabellen.

ROBLINE

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Färdigsplitsad 16-flätad förtöjningslina tillverkad av polyestersilke. Marinblå.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

En skön förtöjningslina som är smidig att hantera och inte snor sig när den ska kvajlas upp. Tagling vid öglan och plastad ände ger ett påkostat intryck, men töjningen är ganska låg och linan saknar slitageskydd.

OMDÖME

- + Tagling vid öglan och plastad ände
- + Flätning ger skön känsla
- Ganska låg töjning
- Saknar slitageskydd

UTÖ 24

PRODUCENTENS BESKRIVNING

24-flätad förtöjningslina i polyestersilke med öga.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

En lina som är skön att hålla i och hantera, och som inte snor sig när den ska kvajlas upp. Saknar dock taglingar och slitageskydd.

OMDÖME

- + Skönt för händerna med flätad lina
- Ganska låg töjning
- Inga slitageskydd

WATSKI TORNADO FLEX

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Extra uv-skyddad. Treslagen förtöjningslina med inbyggd ryckdämpare, tack vare det fjädrande materialet och konstruktionen. Slithylsa och slitskydd gör den här tampen lämplig som både fast och tillfällig förtöjningslina.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Inte så tuff mot händerna som vissa andra treslagna linor, men inte heller mjuk som en flätad. Bra med slitageskydd i öglan, men varför inget ute på linan? Splitsen känns väl utförd.

OMDÖME

- + Riktigt bra tøj
- + Slitageskydd i öglan
- Inget flyttbart slitageskydd
- Inga taglingar

WATSKI DOCKLINE

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Linan har ett splitsat öga som passar över knapar, pollare och stolpar. Lika bra att använda till fast förtöjning i hemmahamnen som för tillfällig förtöjning i gästhamnar. Ett smidigt och starkt alternativ till treslagna förtöjningslinor. Tillverkad av polyestersilke.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Flätad lina som är skonsam mot händerna. Tätt och stark tagling vid öglan, men varken tagling eller plast håller ihop tampändan. Mjuk och smidig att kvajla ihop efter användning.

OMDÖME

- + Lägst pris i testet
- + Hyfsad töjning men inte mer
- Inga slitageskydd

MULTIMARINE

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Flätad förtöjningslina med 25 cm ögla i ena änden. Polyester. Flyter ej.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Mjuk och skön lina att hålla i och hantera, som inte snor sig när den kvajlas. Stark och fin tagling vid öglan samt plasthylsa som håller ihop änden. Töjningen är dock ganska låg och linan saknar slitageskydd.

OMDÖME

- + Fin tagling vid öglan
- + Plast håller ihop änden
- Ganska låg töjning
- Inga slitageskydd

ROBLINE RAPALLO

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Förtöjningstamp av polyestersilke med splitsad ögla ca 25 cm.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Inte så mjuk mot händerna som en flätad lina, men ändå helt ok. Saknar slitageskydd, både i öglan och ute på linan. Snyggt utförd splits.

OMDÖME

- + Plasthylsa håller ihop änden
- + Stor och fin ögla
- Inga slitageskydd
- Sämst tøj av de treslagna linorna

BLUELINE

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Handsplitsat öga och slitstark ryckdämpare av EPDM-gummi. Extra mjukt och smidigt 16-flätat, 100 % polyestersilke. Hög elasticitet, >40 %. Mycket goda nöjningsegenskaper och hög uv-beständighet. Sjunker.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Mycket mjuk känsla för händerna. Flätningen känns lite för lös och linan hakar gärna fast sig i vassa utstickande saker. Ryckdämparen ger inte extra tøj. Fin tagling vid den rejält tilltagna öglan.

OMDÖME

- + Rejält stor ögla
- + Hyfsad töjning men inte mer
- Näst dyraste linan i testet
- Integrerad ryckdämpare ger inte mer tøj

POLYROPES STORM

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Linan är gjord av 60 % polyester och 40 % ryckdämpande flexfiber. Levereras med ett splitsat öga försett med slithylsa samt en extra slithylsa utmed linan. Fem års uv-skydd och sjunker i vatten. Tillverkas inom EU med en stor del av tillverkningsingen i Sverige.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Linan är inte den snyggaste i testet, och inte den skönaste att hålla i heller, men den erbjuder mest tøj av testets linor och gör därmed sitt jobb allra bäst. En värdig testvinnare. Extra plus för medföljande splitsinstruktion.

OMDÖME

- + Riktigt bra tøj
- + Slitskydd i öglan och på linan
- + Rejäl plasthylsa i änden
- Ingen tagling

POLYROPES FLEXLINE

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Dubbelflätad specialkonstruktion. Den vita innerkärnan är en komposit av polyester och polypropylen. Höljet är av 100 % uv-skyddad polyester med fem års uv-skydd. Sjunker i vattnet.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Mjuk och skön lina med rejält stor ögla, som är starkt och hårt taglad för att hålla splitsen på plats. Kan kvajlas upp utan att skriva sig nämnvärt.

OMDÖME

- + Tagling vid öglan och rejäl plastände
- + Hyfsad töjning men inte mer
- Saknar slitageskydd

RIVÖ DOCKLINE

PRODUCENTENS BESKRIVNING

En förtöjningslina av högsta polyesterkvalitet. Splitsad ögla. Finns i svart, vitt eller mörkblått och flera dimensioner och längder.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Snygga taglingar både vid öglan och i änden av denna mjuka och sköna lina, som tyvärr är sämst i testet avseende töjning. Ventilrad förvaringspåse medföljer.

OMDÖME

- + Väl tilltagen ögla
- + Näst lägst pris i testet
- Mycket låg töjning
- Inga slitskydd

LIROS HURRICANE

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Fjädrande material och konstruktion. Splitsat öga försett med slitskydd, och ett extra slitskydd utmed linan. Termofixerad, hög brottstyrka. Sjunker.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Den här linan ligger bara ett litet snäpp efter testets bästa linor när det gäller töjning, och den har testets bästa slitskydd. Inte lika mjuk och skön som en flätad lina, men helt okej för att vara treslagen.

OMDÖME

- + Riktigt bra tøj
- + Slitskydd i öglan och på linan
- Inga taglingar

LIROS HANDY ELASTIC

PRODUCENTENS BESKRIVNING

Dubbelflätad förtöjningslina med 25 % elasticitet vid arbetslast, så man slipper förtöjningsfjädrar.

PRAKTISKT BÅTÄGANDES NOTERINGAR

Riktigt skön förtöjningslina som känns exklusiv och är smidig att hantera. Snor sig inte när den ska kvajlas upp. Extra plus för medföljande förtöjningstips och testets mest gedigna taglingar, både vid öglan och i tampändan. Ventilrad förvaringspåse medföljer. Bra med slitageskydd i öglan, men varför inget ute på linan?

OMDÖME

- + Ganska bra tøj
- + Mjuk och skön
- Testets dyraste lina

Tabell

Lina	Robline	Utö 24	Tornado Flex	Watski Dockline	Multi-marine	Robline Rapallo	Blueline	Polyropes Storm	Polyropes Flexline	Rivö Dockline	Liros Hurricane	Liros Handy Elastic
Inköpsställe	Erlandsons Brygga	Erlandsons Brygga	Watski	Watski	Hjertmans	Hjertmans	Biltema	Bauhaus	Bauhaus	Seaside Marin	Seasea	Benns
Pris	248 kr	188 kr	219 kr	159 kr	315 kr	276 kr	299 kr	209 kr	299 kr	235 kr	245 kr	695 kr
Längd	8 m	6 m	6 m	6 m	10 m	6 m	6 m	6 m	10 m	8 m	6 m	10 m
Typ	Flätad	Flätad	Treslagen	Flätad	Flätad	Treslagen	Flätad	Treslagen	Flätad	Flätad	Treslagen	Flätad
Pris/m	31 kr	31 kr	37 kr	27 kr	32 kr	46 kr	50 kr	35 kr	30 kr	29 kr	41 kr	70 kr
Ögla	25 cm	25 cm	31 cm	26 cm	25 cm	37 cm	40 cm	30 cm	39 cm	40 cm	38 cm	39 cm
Slitageskydd	Nej	Nej	I öglan	Nej	Nej	Nej	Nej	I öglan + flyttbart	Nej	Nej	I öglan + flyttbart	I öglan
Tagling	Vid öglan + plastände	Nej	Nej	Vid öglan	Vid öglan + plastände	Plastände	Vid öglan + plastände	Plastände	Vid öglan + plastände	Vid öglan + sydd ände	Nej	Vid öglan + sydd ände
Töjning	5 %	5 %	12 %	6 %	5 %	8 %	7 %	12 %	7 %	3 %	11 %	10 %
Omdöme												
Pris	4	4	3	5	4	2	2	4	4	5	2	1
Detaljer	3	1	2	2	3	2	3	4	3	3	3	4
Hantering	4	4	3	4	4	3	3	3	4	4	3	5
Töjning	4	4	10	6	4	8	6	10	6	2	10	8
Betyg	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆	☆☆☆☆